

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, MONDAY MORNING, JANUARY 8, 1973

LETO. LXXV. — VOL. LXXV

NO. 5

Novi grobovi

Joseph R. Graben
V Richmond Heights bolnišnici je umrl 68 let stari Joseph E. Graben z 20301 Lindbergh Avenue, mož Alice, roj. Skebe, oče Patricie, brat pokojnih Johna in Blanche Graben, stric Jamesa Slazas. Pokojnik je bil rojen v Clevelandu in je bil zaposlen skozi 49 let do svoje upokojitve pri Atlas Boldt and Screw Co. Pogreb je danes ob 8.15 iz Zeletovega pogrebnega zavoda na E. 152 St., v cerkev sv. Kristine ob 9., nato na Kalvarijo.

Elizabeth Malek
Na svojem domu na 14204 Sylvia Avenue je umrla 80 let stara Elizabeth Malek, roj. Molnar na Ogrskem, od koder je prišla v ZDA l. 1910, vdova po l. 1952 umrlem možu Louisu, mati Franka, Louisa, Johna, Josepha in Steva, 11-krat stara mati, 3-krat prastara mati. Pogreb je danes ob 8.45 iz Zeletovega pogrebnega zavoda na E. 152 St., v cerkev sv. Jeroma ob 9.30, nato na Kalvarijo.

Ernestine Germ
Umrila je Ernestine Germ, roj. Munn v Nemčiji, od koder je prišla v ZDA l. 1908, preje Poshe-Planinsek, vdova po pok. Martinu, mati Antoinette Andros in Louisa Planinsek (oba v Penna.), Louise Kozely in Jacka Poshe, 10-krat stara mati, 17-krat prastara mati. Pokojna je bila članica SNPJ št. 53, KS-KJ št. 169. Pogreb bo iz Zeletovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. danes ob 10.30, v cerkev sv. Kristine ob 11. nato na pokopališče v Latrobe, Pa.

Harold J. Thomas
V starosti 68 let je umrl v Euclid General bolnici Harold J. Thomas s 16800 Lakeshore Blvd. Bil je samski, živel je skupaj s sestro Blanche Poll, odkar je prišel v Cleveland iz Warrena, Pa., kjer je bil rojen. Zaprta sestra Blanche Pohl, Margaret Houssman in Hazel Holmberger, nečake in nečakinje. Pogreb bo jutri ob 1.30 popoldne. Rev. Wilbur C. Rooke od Euclid Nottingham Baptist cerkve bo opravil obrede.

Michael Benich
V starosti 55 let je umrl na svojem domu na 1636 Cliffview Rd. Michael Benich, preje živel na v. 67. cesti. Bil je samski, rojen v Clevelandu, sin pokojnih Josepha in Rose Benich, roj. Svilicich, brat Josepha in Therese Gvozdanovic, strici in prastrici. Bil je tehnični risar, zaposlen pri Parker Hannifin Co. Obiski v Zeletovem pogrebem zavodu na 6502 St. Clair Ave. danes ob 2.52 popoldne in od 7-9. zvečer. Pogreb bo zaseben.

Michael A. Strametz
V Banningu v Kaliforniji, kjer je živel 40 let, je v starosti 83 let umrl Michael A. Strametz, preje živel v Clevelandu. Bil je mož Helen, roj. Jaklitch, svak Pauline Jaklitch, Anne Smith in pok. Josephine Blatnik, Mary Holzheimer, Franka, Johna in Adolpha. Pogreb bo v torek ob 8.45 iz Zeletovega pogrebnega zavoda na 6502 St. Clair Ave.,

Vremenski prerok pravi;

Pretežno oblačno z verjetnostjo naletovanja snega. Najvišja temperatura okoli 25.

Nixon hoče doseči "primeren" dogovor

Predsednik ZDA je dejal vodnikom Kongresa, da hoče doseči v razgovorih s Hanojem "primeren" sporazum.

WASHINGTON, D.C. — Predsednik R. M. Nixon je v petek zjutraj povabil na zajtrk in razgovor vodnike Kongresa. Razgovor je bil prvenstveno namenjen vprašanju domače politike, zato načelnika zunanjepolitičnih odborov Senata in Doma na zajtrk nista bila povabljeni.

Predsednik Nixon je ob koncu v kratkem govoru orisal položaj vojskovanja in pogajanj za njegovo končanje, ni pa dovolil nobenih vprašanj o "delikatnih" pogajanjih. Obljubil je več razpravljanja o tem kasneje. Novinarji pri zajtrku niso bili navzoči, poročilo o njem je podal tiskovni tajnik R. Ziegler, dopolnili pa so ga nekateri udeleženci, med katerimi je bilo 13 demokratov in 18 republikancev.

Nixon je pokazal, da ve za o stro kritiko in odpor proti njegovi vietnamski politiki v Kongresu, priznal je, da so o tem vprašanju različna stališča, pa poudaril, da je "odločen iti po poti, ki bo privedla do prave vrste sporazuma". Predsednik na splošno glede obnove pogajanj ni kazal ne optimizma ne pesimizma, izrazil je le upanje na "resne razgovore".

Strožji nadzor potnikov na letališčih

NEW YORK, N.Y. — Pretekli teden so uvedli na vseh letališčih strog pregled potnikov in njihove prtljage, da bi onemogočili ugrabljanje letal, ki je v preteklem letu postalo res huda nadloga letalskega prometa tako v samih ZDA kot v mednarodnem prometu.

stari David Carl Becker s 4413 Payne Avenue, mož Therese, roj. Ivancic. Pogreb bo jutri, v torek ob enih popoldne iz Golubovega pogrebnega zavoda na 4703 Superior Avenue na Highland Park pokopališče pod vodstvom Zakrajškovega pogrebnega zavoda.

Komunistična partija uveljavlja v Jugoslaviji svojo oblast in enotno linijo

Dogajanja in vrenja v Jugoslaviji vzbujajo splošno pozornost tako v komunističnem kot v svobodnem svetu. Opisov tamkajšnjih razmer in tolmačenj tamkajšnjega razvoja se ne manjka, žal pa se zdi, da ti niso vedno dovolj stvarni in nepristranski. Časnikarji, ki pišejo iz Jugoslavije, se ne marajo zameriti tamkajšnjim oblastem, ker bi morda prihodnji ne mogli več tja, in se zato omejujejo pri svojih poročilih in analizah največkrat samo na uradne vires. S primerno skušnjo se da tudi iz takih poročil spoznati resnica.

Tako se na primer zdi sodelavcu New York Timesa R. H. Andersonu sedanje dogajanje v Jugoslaviji nekaka uganika, ki jo dva opazovalca ne rešujeta in tolmačita enako. Sam ugotavlja, da je po dveh desetletjih liberalne ideologije Zveza komunistov Ju-

goslavije, kot se tam Komunistična partija uradno imenuje, začela trdo uveljavljati svoje oblast na vseh področjih družbenega življenja in zahtevati edinstvo in enotnost linije.

Vplivi od Zahoda so pod temnim oblakom, celo televizijska zgodba, kot je "Peyton Place", mora z rednega sporeda jugoslovanske televizije. Uradniki so nenadno prišli do spoznanja, da je študij v ZDA za človeka madež in ovira pri iskanju službe in napredovanju v njej.

V istem času cveto odnosi med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo, kot niso nikdar v preteklosti od leta 1948, ko je Stalin pognal Jugoslavijo iz Kominforme.

Jugoslovansko časopisje, ki je bilo dolgo najsvobodnejše in najbolj zgovorno v vsem komunističnem svetu, prijema in napadajo, ker se rav-

John Scali

NOVI POSLANIK PRI ZN — Predsednik Nixon je imenoval za novega poslanika ZDA pri Združenih narodih časnika Johna Scali, svojega pomočnika v Beli hiši, ki je znan po svoji vlogi v kubanski krizi l. 1962, ko je služil ZSSR za vzpostavitev s predsednikom J. F. Kennedyjem. Nekateri kritiki so označili njegovo imenovanje za škodljivo ugledu ZN, ker so ZDA imele doslej za poslanike može, kot so bili A. Stevenson, H. C. Lodge, A. Goldberg itd.

V Avstraliji spor zaradi bojkota ladij ZDA

SYDNEY, Avstral. — Levičarska delavska unija pristaniškega delavstva je pretekli mesec proglasila bojkot ameriških ladij v avstralskih pristaniščih v znak protesta proti letalskim napadom na Severni Vietnam. ZDA so na to odgovorile z bojkotom avstralskih ladij v pristaniščih ZDA.

V prvih dneh so nacionalisti v Avstraliji ploskali odločitvi unije pristaniškega delavstva, nato pa so začeli ta korak tehtati tudi od druge strani. Pri tem je skupina časopisov, last Rupert Murdoch, ki je vneto podpirala delavsko stranko pri preteklih volitvah proti konservativcem in ji pripomogla do zmage, prišla do zaključka, da je bojkot napaka in v škodo avstralskih narodnih koristi.

Proti bojkotu ameriških ladij so se odločno postavili vodniki poslovnega sveta, pa tudi politične stranke in skupine, ki so v opoziciji proti delavski vladi Whitlame.

na po "zahodnih" vzorih". Visoke šole, posebno filozofske fakultete na njih, so pod pritiskom od strani Zveze komunistov, da bi priznale njegovo vodstvo in odstranile s svojih kateder "anarho-liberalne" profesorje.

Kar po vrsti prepovedujejo časopise in knjige preko sodišč z obtožbami, da bi "mogle povzročiti razburjenje med državljani". Govori vodnikov so polni ostrih besedi, ki jih ni bilo slišati že skozi leta, ko svari, da "sovražniški samoupravljalnega socializma" preže na vseh straneh.

"Sovražniki" predstavljajo navidez nezdržljivo hordo opisano kot anarho-liberalne, psevdoliberalne, tehnokratske managerje, staliniste, malomeščanske demokrate, birokratske centraliste, kominformiste, etnične šoviniste v različnih republikah in emigrantske spletkarje v tujini.

DVA STRELCA SE ŠE VEDNO DRŽITA NA STREHI V NEW ORLEANSU IN STRELJATA

Trije močno oboroženi moški so včeraj zanetili ogenj na raznih krajih v hotelu Howard Johnson sredi mesta New Orleans, nato pa začeli streljati na gasilce, ki so prišli požar gasiti. Od včeraj opoldne pa do danes zjutraj jih policija oblega na vrhu hotela. Eden od njih je mrtev, dva pa še vedno streljata.

NEW ORLEANS, La. — Včeraj predpoldne so trije neznanci na večih krajih hotela Howard Johnson sredi mesta zanetili ogenj. Ko so prihiti gasilci, da bi požar pogasili, so začeli neznanci na nje streljati. Na pomoč je prišla policija in začel se je boj med trojico, ki se je spravila na streho hotela in policijo, ki je obkolila in skušala priti napadalcem do živega tudi iz sedanjih hiš. Zvečer je priletel policiji na pomoč marinski helikopter, kot jih rabijo v Vietnamu. Trikrat je letel preko strehe hotela in streljal na skrite strelce. Ko je eden od njih skočil iz zaklonišča v betonski zgradbi na vrhu strehe in streljal na helikopter, so ga ustrelili. Trdijo, da je mlad črnc. Ostala dva sta še vedno na strehi in streljata na policijo, ki ju oblega.

Streljanje se je vleklo vse popoldne in vso noč. Skupno so napadalcu ustrelili vsaj 6 oseb, če ne celo 7 ali celo 10. Kot so nekaj časa trdili Med mrtvimi so trije policaji. Okoli ducat ljudi je bilo doslej ranjenih.

Kdo so napadali na vrhu hotela in kaj jih je pripravilo do požiganja in streljanja, ni znano. Včeraj so neke vesti trdile, da so to trije črnci, ki streljajo samo na belce. Bila naj bi torej nekaka črna borbeno skupina, ki sovraži belce. Kakšen smoter naj bi s svojimi napadom imela, če je na vsem kaj resnice, je težko reči.

Policija je začela ugibati, če niso strelci na vrhu hotela Howard Johnson v zvezi tudi z drugimi napadi, požigi in streljanji v New Orleansu v zadnjih dveh letih. Policijski nadzornik C. Giarrusso, katerega namestnik je bil včeraj ustreljen, je dejal, da je bil umor policijskega kadeta A. Harrella na zadnji dan leta 1972 po vsem sodeč delo

neke borbene skupine in je bil dobro pripravljen.

Brezposelnost na 5.2%

V decembru se je brezposelnost držala na 5.2%, povprečje v letu 1972 pa je bilo 5.5%.

WASHINGTON, D.C. — Delavsko tajništvo je objavilo, da je ostala brezposelnost v decembru na isti ravni — 5.2%, kot je bila v novembru. Letno povprečje je bilo vendar 5.5%, medtem ko je bilo v letu 1971 6%. V preteklem letu se je število zaposlenih povečalo za 2.3 milijone, največ po drugi svetovni vojni.

V decembru je bilo zaposlenih skupno brez sezonskih poviškov 82.8 milijonov oseb, brez posla pa jih je bilo 4.5 milijonov.

Povprečni tedenski zaslužek delavstva je porasel za \$1.12 v decembru in dosegel \$139.50. V celotnem letu se je zaslužek dvignil za \$8.20 ali 6.2%, medtem ko so cene porastle povprečno za 3.5%.

Četudi se je število brezposelnih med črnci nekaj zmanjšalo, je ostala v decembru še vedno na 9.6%, več kot še enkrat večje od onega med belimi. Med poročenimi moškimi je bilo brezposelnih povprečno le 2.4% v primeru s 3.2% pred enim letom.

Moskva odložila Kubi plačevanje dolgov

MIAMI, Fla. — Kubanski predsednik Fidel Castro je dejal v televizijskem govoru, da je ZSSR "resničen prijatelj" Kube, ki ji je odložila odplačilo dolgov za naslednjih 13 let, pa ji dala na razpolago še za 390 milijonov novih kreditov.

Zahodni strokovnjaki sodijo, da je Kuba dolžna Sovjetski zvezi najmanj 3 bilijone dolarjev nevestvi stroške za dobavljeno orožje.

Zadnje vesti

PARIZ, Fr. — Dr. H. Kissinger se je včeraj vrnil sem za obnovo razgovorov s Hanojem. Dejal je, da kar zadeva ZDA "se bomo posvetili temu naporu s potrpežljivostjo, dobro voljo in upanjem". Danes popoldne sta se dr. Kissinger in Le Duc Tho sestala, kot je bilo določeno.

JERUZALEM, Izr. — Tukajšnje poročilo pravi, da so izraelske letalske sile sestrelile danes 5 sirjskih MIG-21 letal, ki so skušala preprečiti polet izraelske eskadre. Včeraj so se Sirijci in Izraelci obstrlejevali na Golanskem višavju. NEW YORK, N.Y. — Predsednik vlade Irske republike J. Lynch, ki je bil včeraj tu govoril na TV sporedu "Issues and Answers", so demonstranti napadli z jajci, para-dizniki in drugim. Zadet je bil le njegov avto, on sam pa se je varno odpeljal.

Iz Clevelanda in okolice

UPRAVA AD IŠČE RAZNASALCA—

Ameriška Domovina išče raznasalca lista za okolico od E. 72 St. do E. 77 St. južno od St. Clair Avenue. Za pojasnile kličite 431-0628.

Zalostno sporočilo—

G. Janez Povirk z 20351 Lindbergh Ave., Euclid, Ohio, je do bil 4. januarja brzojavko, da mu je na Golniku v Sloveniji umrla 68 let stara mati Marija Povirk. Janez Povirk in žena Marija sta odletela na pogreb ki je bil k Sv. Križu pri Moravčah. Pokojna je poleg omenjenega zapustila še več drugih otrok in drugih sorodnikov.

Cena mleku višja—

Cene mleka se bodo tekom enega meseca povišale vsaj za en peni pri kvartu zaradi povišanja cen mleka na debelo od \$7.21 na \$7.59 pri 100 funtih, poročajo iz večine mlekarov.

Omejitve pri NASA—

Lewis Research Center NASA v Plum Brook Station pri Sandusky, O., bodo tekom prihodnjih 18 mesecev zaprli, s čimer bo 600 tam zaposlenih ljudi moralo iskati delo drugod. Zaprte je v okviru omejevanja izdatkov zvezne vlade v času, ko je ta odločena zadržati inflacijo, ki jo grozi gospodarski zapop znova poživiti.

Sadaj zapri univerze

KAIRO, Egipt. — Egiptska vlada je zaprla vse visoke šole do 29. januarja, ko prenehajo medsestrske počitnice. Studentje so demonstrirali izven univerzitetnih tal, kar je vlada prepovedala. Ko je bilo nekaj študentov zaradi tega v Kairu prijetih, so njihovi tovariši vpriporili štrajk. Tekom tega je prišlo do novih demonstracij in spopadov med policijo in študenti. Vladi je bilo tega dovolj in je včeraj vse visoke šole zaprla.

Spopadi študentov s policijo pomenijo, da je sporazum med študenti in vlado, ki je dovoljeval študentom prosto politično dejavnost na univerzitetnih tleh, ne pa izven njih, propadel. Policija je namreč zadržala s silo okoli 2,000 študentov, ki so hoteli s kairske univerze korakati v sredino mesta.

Influenca se nevarno širi

ATLANTA, Ga. — Središče za nadziranje bolezni je objavilo pretekli petek, da se je influenza pojavila v 17 državah Unije in ponekod že povzročila nekaj smrti. Med temi državami sta Georgia in Sev. Karolina, posebno pa Kalifornija, kjer je influenza na področju San Jose dosegla v božičnem tednu obseg epidemije.

Influenca naj bi bila "london-ske" vrste. Zdravstvene oblasti upajo, da ne bo segla na široko po vsej deželi, niso pa o tem prepričane. V državi Ohio doslej še ni bilo javljenih takih obolenj.

Hvaležni Van Thieu?

WASHINGTON, D.C. — Neki višji častnik ZDA naj bi bil rekel, kot poroča U.S. News & World Report, da sicer ne ve, koliko vpliva je imelo stališče predsednika Van Thieuja na preprečitev podpisa o premirju v Indokini v preteklem oktobru, toda ZDA so mu lahko hvaležne, ker je bil dogovor za nje slab.

3117 St. Clair Avenue — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$20.00 na leto; \$10.00 za pol leta; \$6.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$20.00 per year; \$10.00 for 6 months; \$6.00 for 3 months

Friday edition \$6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 5 Monday, January 8, 1973

“The Washington Post” razpravlja “O jugoslovanskih zaskrbljenostih”

“The Washington Post” je poleg The New York Timesa najpomembnejši in najbolj poučen dnevnik v naši deželi. Kot tak spada med liberalne dnevnike, ki pišejo o Jugoslaviji običajno naklonjeno Titovemu režimu. Pretekli ponedeljek, 1. januarja 1973, je “The Washington Post” prinesla uvodnik “O jugoslovanskih zaskrbljenostih”, ki je verjetno zanimiv tudi za naše čitatelje, ker kaže, kako gleda na vprašanja, ki zanimajo nas, liberalno usmerjen vodilni ameriški list. Takole razpravlja:

*

Na prvi pogled je spor samo smešen: Jugoslavija in Avstrija sta se zapletli v jezen prepir o dvojezičnih cestnih napisih. Ob skrbnejšem drugem pogledu je vznemirujoča očitnost strupenosti nacionalističnih strasti, ki so bolezen vzdolž te meje. Četudi utegnejo izgledati ti narodnostni spopadi od daleč malenkostni, jih vlade jemljejo zelo resno in ti tudi so dejansko zelo važen in visoko čustven element v evropski politiki.

Avstrija ima od časa do časa težave pri nadziranju nagnjenj steklega nacionalizma, ki se v melanholični prirodi teh stvari pojavlja na mejnem področju, kjer zadeva nemško govoreča večina na druga izročila. V tem slučaju je avstrijska vlada pristala na postavitev dvojezičnih cestnih napisov na Koroškem, kjer živi majhna slovenska manjšina. Nemško-govoreči nacionalisti podirajo te napise. Pretekli mesec je jugoslovanska vlada začela napadati Avstrijce v nepričakovano ostri obliki. Jugoslovanski obrambni minister je namignil, da bi mogla protislovenska gonja predstavljati grožnjo narodni varnosti njegove države. Zunanji minister v Beogradu je nato podal izjavo, v kateri dolži, da “ta dejanja narodnega sovraštva in neonacističnih skupin spominjajo na iste težke okoliščine, ki so prevladovala v Avstriji pred drugo svetovno vojno in med njo”. Izrazil je začudenje nad “strpnim odnosom avstrijskih oblasti napram udeležencem te gonje in napram kršiteljem zakonov”. Avstrijci so odgovorili podobno s trditvijo, da hočejo Jugoslavlani samo odvrniti pozornost od svojih domačih težav.

Jugoslovanske notranje težave so resne in to samo po sebi je dober razlog za njihove sosedo, da v sedanjem položaju nastopajo mehko. Nov gospodarski napor zaostrejuje stare narodnostne spore v državi. Doslej je bilo mogoče različne separatistične sunke obvladovati samo z osebno intervencijo maršala Tita, ki je zdaj star 80 let. Največja nevarnost močnega separatističnega gibanja je na severozahodu, v delu Jugoslavije, ki je bil nekaj del Avstro-ogrskega imperija in kateri gospodarsko sedaj najbolj uspeva, je najbolj industrializirano in najbolj izobraženo področje zelo pisane federacije. Morda je v zelo glasnih javnih protestih vlade v Beogradu proti postopanju s Slovenci v Avstriji tudi svarilo njenim lastnim separatistom, da ne čaka zelo srečna bodočnost Slovence, ki bi postali odvisni od Zahoda.

Jugoslovanske zahodne meje se sedaj odprte skoro tako, kot so naše s Kanado. Pol milijona Jugoslovancev od skupnega prebivalstva samo 21 milijonov, dela v Zahodni Evropi. Jugoslovansko vodstvo tišči vedno znova mora, v kateri izseljeniške teroristične skupine, ki stalno iščejo za svoje vrste jugoslovanske delavce v tujini, dejansko pripravljajo oboroženo gverilsko gibanje preko preslabo varovanih meja. Preteklo poletje je bilo nekaj dni, ko je izgledalo, da se je mora uresničiti. Tolpa dveh ducatov Hrvatov je prešla na skrivaj mejo iz Avstrije z namero, kot se zdi, da bi začela državljansko vojno. Bili so pobiti do zadnjega moža v vrsti krvavih spopadov v gorah, v katerih je padlo tudi preko en ducat vojakov. Ta zlovesčiji napad ni pritegnil nobene podpore prebivalstva, kar je velikega pomena za tiste, ki so v skrbh zaradi notranje trdnosti države. Privedel je vendar vlado do razmišljanja o ranljivosti dežele za bodoče grožnje od Zahoda na splošno in preko Avstrije posebej.

Kot, kjer se stikajo Italija, Avstrija in Jugoslavija, ima posebno divjo preteklost v pogledu narodnostnih nasilij. Jugoslovanska in italijanska stran meje se od časa do časa oglasita s pritožbami o postopanju z njima. Italijanska pokrajina Bolzano govori pretežno nemško in v letih 1960-1970 so nemško govoreči teroristi ponovno prešli mejo v gorah in izvrševali tam razna nasilja. Dosegla so višek leta 1967, ko je Italija preprečila Avstriji trgovinska pogajanja s Skupnim trgovim, da bi jo prisilila k sodelovanju pri izvedbi nadzora nad teroristi. Potem je Italija priznala nemško-govorečim državljanom vrsto pravic in od tedaj prevladuje mir.

Vsaka dežela skriva določeno prvino, katere zamisel domoljubja je v nastopu proti nekomu drugemu. Nasilni

nacionalizem je mogoče obvladovati, toda to je naloga vlad. Če so Jugoslavlani odgovorili v vprašanju napisnih krajevnih tabel premočno, je tudi res, da so zdaj v zelo težavni dobi. Med tem ko je neposredno vprašanje neznatno, budi v tem kotu Evrope narodne zaskrbljenosti in narodne koristi, ki so bistvene in nujne.

BESEDA IZ NARODA

Zima - letne sezone in spomini na stare čase

(Za A.D. priredil Regerčan)

* PO KOLEDARJU nas je “uradno” pozdravila in poljubila zima 21. decembra. Nagajati je nam začela okrog Velikih jezer in po severnih krajih pa že v oktobru, kar nam mnogim ni bilo ljubo. To ji ni delalo preglavic. Pokazati je najbrž hotel, da je “skrbna” za nas — zato je s svojim zgodnjim pojavom nas opozarjala: Ljudje — zavedajte se, da čas beži, pripravite se za moj “uradni” prihod: Poiščite po skrinjah tople kape, nogavice, oblačila, suknje in dobre škornje, da vam bodo greli noge, hrbte, ušesa in glave...

Vreme se večkrat v dobah letnih časov čudno obnaša. Letos 1972 se je še posebno čudno obnašalo skoro po vseh delih sveta. Velike nezgode je imela naša Amerika, imela jih je Azija in Evropa.

Astronomi, ki te pojave proučujejo, omenjajo razne vzroke, namreč pojave, ki vplivajo na ozračja, ki se spreminjajo v sezonah letnih časov.

V jeseni in spomladi se to najbolj opazi. Sonce, ki tekoma poletja ogreva in segreje zemljo, nima radi premika in kroženja okrog sonca več tistega vpliva, kakor je vidno to v sezoni pomladi in poletja. To, ker zemlja odmiha svoj obraz v drugo stran od sonca. Vse, kar sonce, ki obseva zemljo, od pomladi, začne obračati svoj obraz nazaj k njeemu, poživljuje in poživlja, zatem, ko začne koncem poletja in še prej zoreti, ker dreve in rastlinstvo, na katerem je rastlo, ušisa, ker ne dobiva radi odmiha zemlje več tistih moči od sonca, kakor pomladi in poleti. Vse se umika; posebno v severnih krajih v nekaj pokoji. Prisilita ga zima in njen mraz. Te spremembe je opaziti dvakrat na leto, to v jeseni, ki navadno nastopi 23. septembra, in pa pomladi 20. marca. V jeseni proč od sonca proti severu, pomladi nazaj proti soncu. Zato tiste čase od jeseni do pomadi imajo svojo poletno sezono na jugu; od pomladi do jeseni pa mi na severu.

Vremenoslovci napovedujejo, da bo prihodnja pomlad prinesla bolj tople dneve kakor lani, ter da se bo prej javila, ker je nastopilo letos čudno mrzlo vreme preje kakor navadno. Dobro, počakajmo, bomo videli, če so to dobro izračunali...

* MODROSTI IN GLEDANJA naših prednikov na tedanje njihove čase in sedanjost.

Naši predniki pred 150 in 200 leti niso nosili visokih naslovov in kdor jih je imel, jih ni ošabno pripenjal k svojemu imenu. Bili so pa duhoviti v svojih gledanjih na vse, posebno na svoje rodne kraje, katere je Stvarnik res s posebnimi naravnimi krasotami okrašene podaril njim, na katerih so živeli tam ob Dravi, Savi, Kolpi in Krki in ob bajno lepih jezerih. Njihova izražanja v spisih in pesmih povedo, kako toplo ljubezen so nosili do svojih lepih slovenskih krajev.

Pesmarica, ki jo je pripravil za tisk leta 1871 dr. J. Razlag, ima dolgo zbirko lepih narodnih pesmi o slovenskih ljudeh in o lepem slovenskih krajev. Lepe pesmi opjevajo naše lepe slovenske kraje med vrsticami pa vse nas spominjajo in opozarjajo da Slovenci smo Slovani! Ta klic in zavest sicer hočejo in imajo načrt zatrei in ugasniti

komunistični “tovariši” v srh sedanje in prihodnje generacije našega naroda. Upajmo, da se jim to ne posreči in vsi pri tem upanju ob vsaki priliki prilivajmo v svetilke našega slovenskega narodnega življenja in zavednosti novega olja, da ne bodo ugasnile, ampak da bodo žarele in svetile še vedno bolj in bolj. Ob vsaki priliki naj sinovi in hčere naše lepe Slovenije glasno zapojejo in poudarijo zaključek pesmi “Po jezeru” s pesnikom Vilharjem:

*Tukaj Slava vence vije,
srce bije nam gorko;
čujte gore in bregovi,
da sinovi Slave smo!*

Vilhar opozarja: Ne pozabite, da ste sinovi Slave! To velja nam in vsem Slovanom!

Pesnik Prešeren pa je pred 100 leti ali tako nekako v svoji “Zdravici” zapel slovenskim mladeničem:

*Mladeniči! Zdaj se pije
zdravica vaša, vi naš up.
Ljubezni domačije
noben naj vam ne usmrti
strup,
ker zdaj vas kakor nas
jo srčno branit kliče čas.*

— Zadnje čase velikokrat čujemo, kako mladi svet odhaja s kmetij v mesta in v tuje kraje za kruhom in zaslužkom. Razumljivo je to. Novi časi, nove okoliščine to povzročajo. Življenje po mestih daje več prilik za učenja raznih rokodelstev, posebno nudi pouk za obratovanje s stroji v vseh raznih industrijah in poklicih. To daje zaslužek, s katerim si ljudje lahko nabavijo nove stvari. Ne več le samo kakih kravic, volov in konjev, ampak avtomobile (fičke), s katerimi se lepše “fička” in živi po svetu. Čas, čas je tisti general, ki vse to spreminja in drugo s svojimi ukazi. To in drugo so razlogi, zakaj je zdaj vse drugače na svetu. Prav pri vseh teh spremembah je zanimivo, kako so pred 100 leti na kmečki stan gledali pesniki in drugi. Poglejmo na par kitic Vilharjeve pesmi iz leta 1871, v kateri govori v pesmi “Kmet” takole:

*Ko pomlad se bliža,
svoj vrtec gradim
in orjem in sejem
in trto sadim...*

*Poleti koševam
planine, doli
in srpe bruševam,
ko žito zori.*

*V jeseni gozdarim,
otavo kosim,
pšenico omlatim,
pa grozdje mestim.*

*Pozimi počivam —
kmet truden je vsak —
orodje popravljam
in puham tobak.*

Potem v zadnji, osmi kitici, pa krepko poudari:

*Če kdo zaničava
težavni moj stan,
tak nima al' srca,
al' nima možgan.*

Zanimivo je to za nas starejše, ko smo pred dolgimi leti to čuli od naših prednikov na domačih tleh naše lepe domovine in ko zdaj v visokih letih razkropljeni po raznih delih sveta slišimo, kako se doma v teh ozirih vse spreminja. Stari tam to žijo, kako sami ostajajo — mladi pa odhajajo v mesta. Mehke domoljube to kar boli... Čas pa

kakor nepopustljiv “general” vse spreminja naprej in naprej.

Med slovanskimi narodi se je v tem zadnjem stoletju dosti spremenilo. Pred sto leti še smo se Slovani toplo pozdravljali med seboj. Zapeljive socialne ideologije (Marksovega, Leninevega, Stalinovega in Titovega “tovarištva”), so slovanske narode razcepile. Strašno razcepile... S tužnim srcem vprašujemo, kakor je pesnik Toman pred 100 leti v pesmi “Na razhodu” v treh prvih vrsticah svoje pesmi tedaj vprašal:

*Kje so časi, kje so dnevi,
ko smo Slave mi sinovi
vedno bili druženi...*

Upokojenci na Holmes Avenue imajo sejo

CLEVELAND, O. — Zaposlenost in obhajanje preteklih praznikov sta nas popolnoma spravila s tira in smo čisto pozabili na delo in načrte pri svojem Klubu slovenskih upokojencev za Holmes Avenue okrožje.

Vse članstvo kluba je toplo vabljen na važno klubovo sejo, na kateri bomo uredili vse, kar je v zvezi s pripravami za klubov banket, ki se nam naglo bliža. Vključimo ga v svoj program, da bo ostal del zgodovine Slovencev v Collinwoodu.

Sliši se glas “prišli bomo na sejo in pomagali z vso močjo, ker hočemo biti živi košček našega življenja, ki bo ostalo kot dediščina našim potomcem”.

Vsi, ki želite stopiti v klub, ste prisrčno vabljeni. Pridite na našo sejo v sredo, 10. januarja, ob enih popoldne v Slovenski dom na Holmes Avenue in se prijavite klubovemu tajniku.

Vsem veselo in srečno novo leto!

Na svidenja na seji!

Toné Skapin

Slovenski božič v Chicagu

CHICAGO, Ill. — Muzej za znanost in industrijo v Chicagu že preko 30 let prikazuje božične običaje raznih narodov. Pred več kot 10 leti smo tudi Slovenci pri fari Sv. Štefana v Chicagu dobili vabilo, da sodelujemo.

Večina udeležencev razstavi božična drevesa in jih okrasijo s svojih običajih. Posebnost slovenskega božičnega drevesa so originalni ornamenti: umetno poslikani slovenski srčki, leseni krožniki, poslikani z narodnimi motivi, slikami naših prelepih slovenskih krajev, podobami naših kulturnih velikanov. Zanimivo so naši slamnati cekarčki. Vsako leto smo deležni javnega priznanja. Vsi vodilni čikaški dnevniki prinašajo barvne fotografije našega božičnega drevesa in jaslice.

Poseben poudarek je na predstavi božičnih običajev. Letošnja predstava je bila v soboto, 16. decembra, ob 3.30 pop., kar je posebno ugodno za obiskovalce. Doživeli smo prijetno preseñčenje, ker je bil ves naš program televiziran (channel 9). Ni smo pa mogli prikazati slik (sliedes) naših lepih slovenskih pokrajin, ker je bila dvorana prepolna razsvetljena radi televizijskega snemanja.

Začeli smo z miklavževanjem. Gdč. Lenčka Gregoričeva je v slovenski narodni noši razlagala številnemu občinstvu vzgojni pomen sv. Miklavža. Zlasti sta pri občinstvu vžgala rajanje angelčkov in ples parkeljčkov, ki so jih predvajali po mojih navodilih učenke in učenci slovenske sobotne šole. Scene so vzete iz Geržiničeve spevoigre “Miklavž prihaja”. Posebnost sta bila samopeva Skratulina in Kosmatina, izvajana od bratov Simrajih.

Sv. Miklavž (g. Tomaž Sušteršič) je obiskal v slovenski

Spomini ob 80-letnici p. Bernarda Ambrožiča

(Nadaljevanje)

Uverjen sem, da je Msgr. Rev. M. Butala poslal na State Department in Rooseveltovi ženi pismi, ki ste brali njun odgovor, gotovo radi šikaniranja, ki so ga bili begunci deležni od UNRRA. Naj v to ilustracijo omenim, da so pri nji imeli besedo komunisti ali le njih sopotniki, ki so marsikatero težavo zakrivali.

Tako iz Rima sporoča p. Hugo Bren OFM (Ave Maria, 39. letnik, feb. 1946, str. 30), ki je v Razgledniku po Domu in svetu natisnjen:

“...končno je začela tudi izgnane Jugoslovane UNRRA neka podpirati, pa zaenkrat samostite, ki so bili na tujem še pred prihodom Titovih oblastnikov v Jugoslaviji. Kdor se je umaknil pred komunisti maja meseca, ta ne dobi od UNRRA nič! Tako se je zgodilo na primer Rev. Pavel Podbregarju (ta duhovnik je bil nekaj časa v Ameriki in se nekateri še spominjamo), da so ga imeli že skoraj na listi za podporo, naenkrat so ga vprašali še to: Kdaj je odšel iz Slovenije. Povedal je po pravici, da se je umaknil pred Titom. Uradnik

sobi našo zbrano družino: očeta (g. Petra Gaber), mater (g. Nežka Gaber) in otroke (Mirco in Stanka Burjek, Kristi Kučič, Johnny Zerdin, Katico in Francita Gaber). Mirica je zmolila “Sv. angel, varuh moj”, Katica je zapela “Lisička je zvitá zver”, Stanko Burjek in Kristi Kučič sta zapela “Mi se imamo radi”. Vsi otroci so od sv. Miklavža prejeli darila. Posebno prisrčen je bil prizor, ko se je Franci Gabrov skrival mami za krilo, ker se je bal parkeljnov.

Sledil je prikaz božičnega večera, ko je oče blagoslovil in pokadil med molitvijo sv. rožnega venca sobo in ostale prostore v hiši.

Zanimiva je bila naša originalna slovenska soba z bogovim kotom, pečjo, klopmi, mizo, originalnimi stoli, poslikano skrinjo, zibelko in kolovratom. Stene so bile okrašene s kipom Krizanega in originalnimi slovenskimi krožniki.

Program je bil zaključen s petjem otrok slovenske sobotne šole v narodnih nošah pod vodstvom ge. Fanike Humarjeve, glavne tajnice Slovenske ženske zveze, ki je bila tudi v krasni narodni noši. Petje je spremljal moj mož A. Fischinger na klavirju.

Otroci so zapeli 4 narodne pesmi, eno Marijino in 4 božične ter program zaključili s tradicionalno “Sveta noč, blažena noč”, zapeto v slovenščini in angleščini.

Predstavniki televizije so bili navdušeni nad izvedbo in so del programa prikazali na channel 9 v nedeljo, 24. decembra, ob 11. dopoldne. Kot posebnost so podali slovensko miklavževanje v celoti in prikazali otroški zbor z eno pesmico in naše veliko božično drevo.

Med programom sem v angleščini pojasnjevala publiko pomen miklavževanja in slovensko narodno nošo.

Vsem sodelavcem, posebej voditeljici slovenske sobotne šole ge. Ani Gabrovi, ge. Humarjevi, gdč. Lenčki Gregoričevi, g. Adi Kranjcu, otrokom slovenske šole in njihovim staršem, ki so pripravili otrokom narodne noše, se iz srca zahvaljujem za sodelovanje.

Tako razstava na Navy Pieru kot božičnica v Muzeju je pod okroviteljstvom naše fare, to našega župnika p. Tomaža, ki vedno kaže veliko razumevanje za potrebe Slovencev v fari. Prisrčen Bog plačaj!

Vsem cenjenim čitateljem Ameriške Domovine in Ameriškega Slovencev in uredništva želim srečno novo leto.

Metoda Fischinger

UNRRA je bil nejevoljen in je namignil Fathru, naj se rajši nekoliko zlaže, pa bo dobil. Father Podbregar pa je dejal, da lagal ne bo, pa je moral oditi praznih rok. V Rimu je neka visokošolka, ki studira medicino z namenom, da pojde v misijone med pogane. Skoraj nobenih sredstev nima, za jesti dobi samo enkrat nekaj malega na dan, pa vendar vztraja. Ta je že vse imela urejeno z UNRRO in je že nekaj dobila. Kar se najde “prijazen” človek, ki jo zatoži UNRRI, da je velika protikomunistka. Na podlagi te ovadbe jo je UNRRA izbrisala in ne dobi nič. — Skozi take težave morajo naši ljudje, ker se nočejo sprijazniti s komunistično, partizansko vlado. Ali res niso vredni, da jih vsaj mi podpiramo?”

Zdi se mi, pa kdor se je hotel seznaniti, kaj se je takrat dogajalo, je najboljši videl iz člankov, ki jih je nedavno objavljala AD izpod peresa Dr. Rev. Francis Blatnika SDB. “Kako sem pripravljal atentat na Tita”. Omenjam, da so vsa ta razodetja pozneje natisnjena v celoto, z enakim zaglavjem.

V zelo poznani reviji Reader's Digest je bil (condensed from The American Mercury) v februaru izdaja 1947 natisnjen ta članek, ki že ne celotnega, pa vsaj v izvlečkih po času 25 let priključim v spomin, kaj se je takrat pisalo.

UNRRA Fiasco in Yugoslavia

Eric L. Pridonoff, State Dept. Amer. Embassy in Belgrade. — “Marshall Tito has built up and equipped an army of 600,000 plus a huge and efficient secret police, with the purpose of maintaining in Yugoslavia a government closely patterned after that of Soviet Russia. Where did he get the necessary material? Surely not in devastated Yugoslavia. Tito got his material from the only nation that could supply it: The United States, through UNRRA. The fact is clear enough. Many of them I obtained myself.

How much material aid has actually been sent into Yugoslavia by UNRRA? “Of course we have received some help from UNRRA,” Tito declared in a speech to the Communist Youth Congress in Zagreb in June 1946. “But the principal and most substantial aid came from our great ally The Soviet Union.”

Neither I, nor my colleagues in the American embassy could find any evidence of that “substantial aid”. What we did find was an army of Russian spies, political commissars and soldiers who were living off the ravaged land and shipping to Russia much of the economic wealth of the country.

The Russians removed supplies and equipment from city, farm and factory, and floated the confiscated goods from Danube and Black Sea. Those in charge of the Soviet barge convoys made a regular habit, in their overnight stop at villages to steal sheep, hogs, cows, chickens and personnel belongings from the inhabitants. Numerous complaints against the spoliation reached us, the embassy, Tito government never once to my knowledge registered a protest against the Russians. On the contrary the people were told that they could never do too much for their Soviet ally.

When Belgrade was liberated from the Nazis the German armies had no time to destroy large stock piles of food, including 50,000 carloads of wheat, and more than 2000 carloads of sugar. The Russians seized these vast stocks and left the citizens none at all. Later they “generalized” (Dalje na 3. strani)

K. MAY:

ZAKLAD V SREBRNEM JEZERU

"Nič ni, gospoda, nobene nevarnosti ni!" jih je miril kapitan. "Nekaj vode je vdrlo v podladije, izčrpati jo bo treba. Pri- stali bomo. Kogar je strah, lahko gre medtem na suho."

Pa s svojimi pomirljivimi besedami je dosegel vprav nasprotno, kar je nameraval. Potniki so kričali, zahtevali rešilne pasove, silili z ladje, še več se jih je prebudilo, krov se je naj- polnil, napol oblečeni so letali ljudje okoli, drugi so hiteli, da pograbijo najpotrebnejše, ladja da se potaplja, v nekaj minutah se bo potopila, so kričali, eni so že kar silili v vodo. Zaman je vpil kapitan.

V svitu luči se je pojavil viso- ki breg, ladja se je zaokrenila, legla k bregu, sidrske verige so zaropotalo, obstali so. Ladijski mostiči so padli, vse je vrelo čez nje in prvi so bili seveda trampi. Nemudoma so izginili v temi.

Na krovu so razen častnikov in moštva ostali samo Old Fire- hand, črni Tom, Droll in Veliki medved. Old Firehand je stopil v podladije, da pogleda po vodi. Ko se je vračal, je imel v rokah debel sveder.

"Sir," je vprašal kapitana, ki je nadzoroval delo pri sesaljkah. "Kam spada tale sveder?"

"Tjale v omaro za orodje," je dejal eden uslužbencev. "Kje ste ga našli?"

"Na stopnicah."

"Čudno —! Še sinoči sem ga videl v omari —"

"Konica je upognjena —! Na čem drugem bi se bil tale sveder upognil, če ne na pločevini, ki pokriva ladijski trup pod vodo!" Stavil bi ne vem kaj, da je nek- do ladjo navrtal —!"

Njegove besede so delovale porazno. V podladije se ni dalo priti, bilo je polno vode, pa Old Firehandova ugotovitev jim je bila v kljub temu popolnoma verjetna.

Se bolj pa jih je potrdil in- ženjer. Spravil je predvsem ženo in hčerko na suho pa se vrnil v kabino, da odnese še pr- tljago. Pa že čez nekaj minut je prihitel nazaj na krov in kri- čal:

"Okradli so me —! Devet ti- soč dolarjev —! Nekdo je pre- rezal gazovino in mi jih odne- sel z mize —!"

In Veliki medved je vpil:

"Vem, kdo je tat! Cornel je kradel —! In on je tudi navrtal ladjo —! Videl sem ga, prijeli sem ga misli, pa častnik ni pu- stil."

Vprašajte črnega kurjača! Pil je s cornelom, šel v jedilnico in umival okna pa se vrnil in spet pil in govoril z njim! Povedati mora, kaj se je pogovarjal s cor- nelom!"

Vse se je zgrnilo krog in- ženjerja. Na bregu je nekdo kri- knil:

"Mali medved je!" je pravil stari. "Poslal sem ga za corne- lom, ki je šel prvi na suho. Po- gledal bo, kam je izginil."

In že je Mali medved prihitel čez mostič, kazal na reko in pravil ves zasopel:

"Tamle bežijo —! Cornel je ukradel veliki čoln in beži s svo- jimi ljudmi na nasprotni breg!"

Na krovu je gorelo vse polno luči in v njihovem svitu so vi- deli bežeče trampe. Zaničljivo so tulili in se rogali, srdito so jim odgovarjali z ladje kapitan in njegovi ljudje.

"Za njimi v malem čolnu!" je kričel svetlo eden.

"Bi nič ne pomagalo!" je teht- no pravil Old Firehand. "Po- strellili bi vas pa vključ temu ušli. Najbolje je, da počakamo na dan in zarana poiščemo nji- novo sled."

"Kje bodo že tistikrat!"

"Nič se ne bojte! Bi ne bilo privikrat, da —"

Na bregu je odjeknil krik. "Čujte —!" je prislunil Old Firehand. "Veliki medved —!"

In že je vpil Indijaneč čez vodo:

"Veliki medved si je izposodil mali čoln. Zasledoval bo cor- neta, da se maščuje. Pustil bo čoln na drugem brega, našli ga bodete."

Tonkawa ne bodeta izgubila corneta izpred oči! Veliki in Mali medved morata imeti nje- govo kri! Howgh!"

"Kaj se je zgodilo?" je popra- ševal kapitan.

"Nič posebnega. Čisto smo pozabili na Indijanca v naši zmešnjavi. Vzela sta si mali čoln in odveslala za trampi.

Zanesite se na nju! Stvar je v dobrih rokah!"

Kapitan je zabavljal. Prive- dli so črnca.

Old Firehand ga je zasliševal in ga s svojimi vprašanji nagnal v tako zagato, da je končno vse priznal in povedal, o čem se je pogovarjal s Cornelom. Vsako besedo je moral ponoviti, ki mu jo je povedal.

In takoj se je vse pojasnilo. Cornel je poslal črnca na poiz- vedovanje v jedilnico, črnc je prisluskoval pogovoru Old Fire- handa s Črnim Tomom, in- ženjerjem in Drollom pa šel Cor- nelu poročat. Po njem je vodja trampov zvedel za inženjerjev denar, navrtal ladjo in ukradel bowkinef pa jo pobrisal, ko je parnik pristal.

Črnca so vrgli v ladijsko je- čo, drugi dan bi imel dobiti pa- lico. Sodniji ga žal niso mogli izročiti.

Sesaljke so bile vdirajoči vo- di popolnoma kos, zamašili so luknji in čez nekaj ur je par- nik spet odplul. Gostje so se vr- nili na krov in se odškodovali za prestane neprijetnosti na- pustem obrežju s čajem in whis- keyjem. Zamuda jih prav nič ni vznemirjala, mnogim je bil dogodek še v zabavo.

Najmanj je bil neljubega do- godka vesel inženjer. Trampi so mu ušli z devet tisoč dolarji, ki niso bili njegova last in ki bi jih moral nadomestiti iz svoje- ga.

Old Firehand ga je tolažil.

"Upajmo, da dobite dehar na- zaj! Potujte mirno dalje s svo- jo družino! Na farmi vašega brata se spet vidimo!"

Inženjer se je začudil.

"Zapustili nas bodete —?"

"Da. Za Cornelom pojdem."

"Čemu?"

"Da mu odzvam rop."

"Tiste dolarje?"

"Seveda! Jih mu mar mislite pustiti?"

"Čujte, sir, tisti dolarji niso vredni vašega življenja! Dovolj imam, da jih nadomestim iz svojega! In rajši bom sam pla- čal, ko pa da bi radi mene šli v nevarnost!"

Malomarno je zamahnil orjak z roko.

"V nevarnost —? Pshaw —! Takile tramp —! Ze z vse dru- gačnimi ljudmi sem imel posla! Takih lopovov se ne bojim!"

"Pustite jih in pojdite rajši z menoj! K bratu pojdeva in tam se domenimo radi Srebrnega jezera!"

Pa Old Firehand je odkimal. (Dalje prihodnjic)

Veliko preje

HONOLULU, Hav. — Vklju- čitev Havajev v ZDA kot poseb- ne države je predložil že leta 1854 tedanji havajski kralj Ka- mehameha III. Njegov predlog je bil izveden več kot 100 let kasneje.

KOLEDAR društvenih prireditev

JANUAR — 1973

13. — Slovenski športni klub priredi svoj vsakoletni ples in večerjo v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Igraje "Veseli Slovenci". Začetek ob 8. zvečer.

14. — Dramatsko društvo Lilija poda igro v Slovenskem domu na Holmes Avenue.

20. — Pristavka noč v Sloven- skem narodnem domu na St. Clair Avenue.

28. — Glasbena Matica priredi v SND na St. Clair Avenue koncert, katerega dobiček je namenjen Slovenskemu sta- rostnemu domu na Neff Rd.

28. — Materinski klub pri Sv. Vidu priredi "card party" v farni dvorani, začetek ob 3.30 popoldne.

FEBRUAR

4. — Klub slovenskih upokojen- cev za Holmes Avenue okro- žje obhaja 10-letnico obstoja z večerjo in plesom. Začetek ob 5. popoldne.

25. — Perry Home Owners As- sociation priredi večerjo in ples v SND na St. Clair Ave- nue. Začetek ob 4. popoldne.

MAREC

3. — Dramatsko društvo "Lilija" priredi maškerado na Holmes Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

3. — Štajerski klub priredi PREDPUSTNO ZABAVO s kolinami v avditoriju pri Sv. Vidu. Začetek ob 7. zvečer.

10. — Klub slovenskih upoko- jencev za Waterloo Road okrožje priredi večerjo s ple- som v Slov. delavskem domu na Waterloo Road.

10. — Glasbena Matica priredi v SND na St. Clair Avenue večerjo s plesom.

11. — Slomškov krožek bo po- stregel s kosilom z govejo ali kokošjo pečenko od 11.30 do 2. ure popoldne v Avditoriju pri Sv. Vidu.

18. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi v šolski dvorani kosilo.

25. — Društvo Najsv. Imena pri fari sv. Vida priredi svoj vsa- koletni zajtrk s klobasicami in ometami v farni dvorani pri Sv. Vidu od 8. zjutraj do 1. popoldne.

APRIL

1. — Društvo Blejsko jezero št. 27 ADZ priredi večerjo in ples v SDD na Recher Ave- nue. Igrajo Dave Wretschko in the Rivieras. Večerja na razpolago od 4. do 6.

15. — Materinski klub pri Sv. Vidu pripravi običajno letno kosilo v farni dvorani pri Sv. Vidu. Kosilo bodo delili od 11.30 do 2. popoldne.

28. — DSPB TABOR priredi svoj spomladanski družabni večer v Slovenskem domu na Hol-

mes Avenue. Igrajo "Veseli Slovenci". Začetek ob 7.30 zvečer.

MAY

5. — Pevski zbor Korotan pri- redi svoj vsakoletni koncert ob 7.30 zvečer v SND na St. Clair Avenue.

6. — Pevski zbor Triglav pri- redi svoj letni koncert v SND na St. Clair Avenue. Začetek ob 4. popoldne.

13. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi v šolski dvorani MATERINSKO PROSLAVO.

19. — "Slovenski fantje" prire- dijo koncert v farni dvorani pri Sv. Vidu.

JUNIJ

10. — DSPB Tabor priredi na Slovenski pristavi SPOMIN- SKO SVEČANOST za žrtve komunistične revolucije v Slo- veniji v letih 1941-1945.

22., 23. in 24. — Farni karneval pri Sv. Vidu.

AVGUST

5. — Društvo Najsv. Imena pri fari sv. Vida priredi družinski piknik na Saxon Acres farmi na White Road.

SEPTEMBER

16. — Oltarno društvo pri Sv. Vidu priredi kosilo v novi dvorani pri Sv. Vidu.

OKTOBER

20. — Klub slovenskih upoko- jencev za Newburgh okrožje priredi banket s plesom v Slov. nar. domu na E. 80 St. Začetek ob 5. pop. Igra Bueh- ner orkester.

27. — DSPB TABOR priredi svoj jesenski družabni večer v Slovenskem domu na Hol- mes Avenue. Igrajo "Veseli Slovenci". Začetek ob 7.30.

Bolnišnica za knjige

Poznamo bolnišnice za ljudi, posebne bolnišnice za tuberku- lozne in tudi za duševno bolne osebe, in morda še druge. Tu- di bolnišnice za domače živali imajo ponekod.

Toda o bolnišnicah za knjige pa do sedaj še ni bilo slišati. In vendar so tudi te vrste zavod us- tanovili v Moskvi. Glavna "zdra- vnica" v tej bolnišnici je bi- ologinja Roškova, ki zdravi svo- je nenavadne paciente, ki jih je načel molj ali ki jih ogrožajo termiti in podobni sovražniki.

Roškova pa zdravi tudi knjige, ki jih je očitno načel "zob časa", ki jim torej grozi konec zaradi starosti, oziroma zaradi rabe.

Seveda so "pacienti" gospe Roškove knjige, ki so redki in zato dragoceni primerki. V tej svojevrstni bolnišnici imajo tu- di poseben oddelek za raziskova- nje, za negovanje in restavri- ranje knjig. Pravijo, da je v to bolnišnico že praveci naval "bol- nikov", vsekakor pa več, kot jih

morejo sprejeti.

Spomini na p. Bernarda Ambrožiča ob 80-letnici

(Nadaljevanje s 2. strani)

ously" returned ten percent of the wheat. This was given tre- mendous publicity to show the Yugoslavs the kindness of the Soviet Army.

Moreover the Tito regime en- tered in to secret trade agree- ments with the USSR whereby for the past two years a large share of Yugoslav sugar, wine, pork, glass, hemp, leather and other products have been sold to Russia at prices which the workers and peasants claimed were below the cost of produc- tion. In return, we discovered the Soviet Union supplied Yu- goslavia with matches, laundry soap, chemicals and military e- quipment — some of the land- lase military equipments ma- terial sent by the United States to Russia.

This is "substantial aid" given to the Yugoslavs by the So- viet Union, for which the people are told by Tito to be so thank- ful.

By way in contrast, let us ex- amine UNRRA contributions to which United States gave 73% and to which the Soviet Union has contributed nothing more than administrative personnel.

By the end of 1946 shipments of UNRRA supplies in to Yu- goslavia totalled 2,000,000 tons with value of nearly \$400,000,000.

In a report published in Po- litika (a leading proCommunist daily) on April 20, 1946 Colonel Mihail Sergeichik, the Russian head of UNRRA in Yugoslavia stated that up to April 15 UN- RRA had brought into the coun- try 979,339 metric tons of food, consisting chiefly of grain, meat, sugar, milk, pork fats and oil.

In other words UNRRA ship- ped in enough food to give ev- ery man, woman and child slightly more than 150 pounds of food a year.

To this must be added 58,872 metric tons of cotton, wool fin- ished cloth and clothing of ap- proximately nine pounds of textiles per person. For a man this can be computed to mean: two pairs of trousers, two shirts, three union suits, six pairs of socks, one sweater, one over- coat and six handkerchiefs.

Medical supplies totaling 8518 metric tons had reached Yu- goslavia by the time, according to the some article, or enough to supply each of Yugoslavia's 15,000,000 with 1½ pounds. Nor must we forget the 28,000,000 gallons of gasoline, the more than 12,000 trucks, and 75,000 tons of coal; the tractors and other agricultural implements; the sawmills, mining equip- ments; railroads and a host of other vital commodities. Tito grudgingly referred to all this as "some help from UNRRA".

During the winter and spring of 1944-45 Yugoslavs were suf- fering intensely from starvation and cold. At that very time U.S. ships laden with food, clothing and medicine were in Italian ports awaiting permission from Tito to bring in these supplies. Tito refused until he obtained distribution. He demanded that a Soviet representative head the UNRRA mission of Yugoslavia. Thus it was that Russian Colo- nel Sergeichik and able admini- strator and loyal Stalinite took over the reins of UNRRA.

UNRRA was, at the start, largely staffed by American and British personnel, among them a considerable sprinkling of Communists and symphatizers, who viewed the entire opera- tion of UNRRA as a huge com- misary to be dipped into deeply as possible by the proSoviet forces.

Attempts to verify the actual need for supplies were usually met with Sergeichik's smiling refusal. "After all," he would say, "the poor Yugoslavs have suffered so much! No matter what they ask for, we should give it to them." It was point- less to remind him that not one ounce of these supplies came from Russia.

Many decent and able UNR- RA officials resigned in disgust; but as quickly as they stepped out Colonel Sergeichik replaced them with Russians who held the key positions in the trans- portation and distribution of UNRRA supplies in Yugoslavia.

During the year that I (Eric L. Pridonoff) was in Yugosla- via, Tito's government refused to permit UNRRA inspectors to check on textile factories, re- built or repaired by UNRRA — donated equipment. Nor were they allowed to check on dispo- sition of finished products of those mills which were being fabricated from UNRRA cotton, wool and synthetic fibers. Soon after the mills began function- ing, Yugoslav army officers be- gan strutting about the streets of Belgrade in new uniforms.

But the civilian population be- came shabbier than ever.

Zal, da moram zožiti, da tega dokumenta ne morem vsega predočiti, ki je dejstvo — danes celo naši "napredni" ne zanika- jo, dočim v tistih dneh ni bil "verodostojen". Celoten članek je v omenjeni reviji natisnjen od 39 do 42 strani. Samo konec članka povzamem, ki je tako o- značen: "When hungry people protested against the high pri- ces they head to pay for food, clothes and medicine, his go- vernment controled newspaper said: Well, there is capitalism for you! Isn't it terrible to think that rich Americans should force us to pay such outrageous prices!"

Through our own blindness we allowed UNRRA to help build Tito's totalitarian state.

Zdi se mi, da je dovolj pre- prosto povedano, da bo vsak lah- ko iz angleškega teksta, če le količkaj zna angleško, razumel, da ni prevod v slovenščino po- treben. Dostavljam k temu še to: Takrat so tudi katoliške do- brodelne ustanove pomagale laj- šati razdejanje, v katerem se je naša rodna domovina znašla. Iz clevelandske škofije, da razde- ljuje pomoč siromakom, je bil poslal od organizacije "Catholic Relief" Msgr. Rev. Albert Mur- phy — pred par leti je umrl v župniji sv. Ignacija, West side. Po par tednih se je moral vrniti nazaj, ker "ljudska oblast" ni dovolila, da bi brez nje kontroie razdeljeval pomoč po svoji uvi- davnosti. Spominjam se ga, vsaj enkrat sem ga srečal, ko je pri- šel na prireditve v pomoč Ligi.

(Dalje)

M. T.

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

MISLI

— Kdor ljubi Boga, ni osam- ljen v samotni in ni brez sreče v nesreči.

*

— Služimo drug drugemu v ljubezni.

Help Wanted — Female

HELP WANTED
Office Cleaning
Part Time
398-5310

(6)

Female help wanted
General house cleaning lady wanted, willing worker, one day each week, east side. Will provide transportation. Best pay. 371-5548

— (6)

HELP WANTED — FEMALE
TYPIST — PART TIME
To work afternoons until 7 p.m. and Saturday mornings. Must speak and understand English. Neighborhood industrial plant office.

361-6264

(6)

Male Help Wanted

Delo na strojih "Drill Press"
Tovarniška izkušnja
priporočljiva

RISHER IN KOMPANIJA
27011 Tungsten cesti v Euclidu
Kličite 732-8351

(6)

MALI OGLASI

Stanovanje oddajo
4-sobno stanovanje oddajo v senklerski slovenski okolici pa- ru ali posamezniku. Na novo dekorirano. Kličite po 5. popol- dne 731-9431.

(8)

V najem
Stanovanje, spodaj. Ima 2 spal- nice, dnevno sobo, kopalnico in kuhinjo. Oddamo tudi mali dru- žini. V okolici Marije Vnebov- zete. Kličite 249-5783.

— (6)

V najem
Oddamo 4 sobe, zgoraj, na E. 168 St. poštenim ljudem.
Kličite 531-2486

(7)

Prijatelj's Pharmacy

IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA
RAČUN POMOČI DRŽAVE OHIO
ZA OSTARELE
AID FOR AGED PRESCRIPTIONS
St. Clair Ave. E. R. 68 St. 361-4212

Išče stanovanje
Slovenka v pokouju išče eno ali dve večji sobi s kuhinjo, zgoraj, furne na plin. Blizu cerkve sv. Kristine ali Marije Pomočnice na Neff Rd. — Kličite 431-6584.
— (8,12. jan.)

FOR SALE

2 homes — E. 185th area
\$22,900 and \$23,900
GEORGE KNAUS REALTY
819 E. 185 St. 481-9300

V najem
Stiri sobe se odda spodaj na 1016 E. 76 St.
Kličite 261-2664

— (9)

Russell Development
novi domovi
Krasna ranch hiša, 3 spalnice, dvojna priključena garaža.
2 domova — vzorca, na E. 250 St. Znižano \$1,000 za hitro pro- dajo.

Več ranch hiš, na različnih ravnihi in Colonial hiše. Odprto v soboto in nedeljo od 2 do 6. Pridite pogledat!

Willowick—Bayridge Blvd.
2 novi ranch hiši, alum. 3 spal- nice, klet. \$29,100 in \$30,600.

Eastlake
Nova ranch hiša, z alumini- jem obita, srednja veža, 3 spal- nice, 1½ kopalnica, podstava 28x44, klet. \$31,500.

Eno leto stara zidana hiša, dvojna priključena garaža. \$34,500.

UPSON REALTY
499 E. 260 St. RE 1-1070
(9)

OBILNI DAROVI — Na pošti v Braunschweigu v Zahodni Nemčiji ob meji z Vzhodno Nemčijo so pred prazniki spravili na vzhod dnevno po 150,000 darilnih paketov.

Boleslav Prus:

STRAŽA

Toda odšli so le za par ur, nato pa so se povrnili vozovi težko obloženi in začeli dajati iz sebe svojo vsebino. Eden na kup tramov, drugi na drug kup desak, tretji na kup opeke. In tako so v dveh dneh zvozili les, kamenje, opeko in apno, nalagaje vse to na kupe, na hribu, nedaleč od tabora, nekaj sto korakov od Polževe beračije.

Istočasno so trije Hamerjevi hodili po hribu in odmerili okoli njega četverokoten prostor, obsegajoč okoli dva orala površine. Po teh pripravah je nastalo nekega dne gibanje v taborišču. Od gozda sem je prišlo nekaj tesarjev v modrih hlačah in suknjičih, z žagami, svedri in sekirami. Istočasno jim je šlo iz tabora nasproti nekaj nasel-nikov z lopaticami in škafi, v gotovi razdalji za temi se je pa vlekla tolpa žensk, otrok in ostali moški naselniki, vsi v prazničnih oblekah. Ti trije od-delki so se zbrali pri hribu, kjer je stal voz s sodčkom piva, in drugi s suhim mesom in peci-vom.

Stari Hamer je bil oblečen v baržunast obledel suknjič, nje-gov sin Fric v črn površnik in drugi, Viljem, v živordeč telov-nik z rdečimi rožami. Vsi so imeti dosti posla. Oče je pozdra-vljal goste, tekaje od tesarjev k zidarjem, od zidarjev pa k žen-skam; Fric je spravljal na kup debele, lesene kole, Viljem je pa nastavljal sodček s pivom.

Pri Polževih je opazil te pri-prave Ovčar in takoj sporočil v bajto. Tako je hitela cela dru-žina na hrib, Polž z ženo, Lenka s Stankom in Andrejčkom spre-daj. Ustavili so se na pobočju, na drugi strani reke, nasprou taboru in radovedno gledali, kaj bo iz tega.

"Gotovo postavljajo hišo," je rekel Polž, "kajti čemu bi prišlo drugače toliko rokodelcev."

V istem času je stari Hamer, pozdravivši goste, vzel v roko količek in ga z lesenim batom zabil v zemljo.

"Hoch!... Hura!..." so zakričali tesarji in zidarji.

Hamer se je sklonil in vzel v roko drug količek in ga nesel v ravni smeri proti jugu. Za njim je stopal Fric z betom, za njim pa tolpa starih nasel-nikov, žensk in otrok, ki jih je vodil oni stari učitelj, ki ga je bila

hčerka s psom pripeljala na vo-ziku.

Naenkrat je učitelj snel čepico. Moški so se odkrili in cela tolpa je začela peti svečano himno:

Bog je zatočišče nam in moč,
Pomočnik, ki v sili je navzoč.
Brez strahu smo, naj se zemlja
maje,

Morju v srce se vale gore,
Vod valovi naj buče, kipe,
Gibljejo gore se trepetaje.
Z nami je Gospod, sveta vladar,
Jakopov je Bog nam zvest čuvar.

Pri prvem zvoku pesmi se je Polž odkril, Polževka se je pre-križala, ponižni Ovčar je pa po-kleknil na pobočju. Stanko se je tresel ves prevzet in široko od-prl oči in usta, Andrejček je pa stekel s hriba, prebrodil reko in v diru hitel k taborišču.

Ko je stopil par korakov proti jugu, je stari Hamer zabil v zemljo drugi količek in krenil proti zahodu. Za njim, v istem redu kakor poprej, se je pomi-kala množica, pevaje dalje:

Potok milosti krepa ves dan
Božje mesto, božji sveti stan.

Bog je v njem, zatorej se ne gane;
On hiti mu v bran, ko pokne zor.
Narodi hrume, zaman upor.

Bog jim zagrmi, trepet vse
zmane.

Z nami je Gospod, sveta vladar,
Jakopov je Bog nam zvest čuvar.

Kmetje so začudeni poslušali to petje, neznano jim in tako svečano. V primeri s tesnimi in melanholičnimi spevi v njih cerkvi, se jim je zdela ta pesem zmagoslavna. Niso mislili, da bi mogla kdaj na teh njivah, kjer se je dosedaj razlegal le vzdih:

"Pod tvojo pomoč pribežimo,
o sveta božja Porodnica..."

Medtem je tolpa tujih prišle-cev s povzdignjenim glasom pričela klicati:

Z nami je Gospod, sveta vladar,

Birth
Defects
are
forever
...unless
you help

Give
to the
March
of Dimes

THIS SPACE CONTRIBUTED BY THE PUBLISHER

Jakopov je Bog nam zvest
čuvar.

Iz globoke zamišljenosti je hipoma vzdramil Polža krik Stankov:

"Pojo, mati!... pojo!..." je govoril s hripavim glasom fant, tresoč se in plakajoč.

V tem je pobledel, usta so mu posinela in padel je na zemljo.

Prestrašeni starši so ga dvig-nili in pazno prenesli v bajto, ga škropili z vodo in mirili s prigovarjanjem. Vedeli so, da je otrok strašno zavzet za go-bo, da se v cerkvi joka in se smeja pri vsaki procesiji. Toda v takem položaju ga še niso vi-deli.

Sele doma, ko je ponehal spev pod taborom, se je Stanko pomiril in zaspal.

Andrejček je, brodeč reko, zagazil do pasu in zmočil klo-buk in rokave pri srajci; toda četudi mu je bilo mrzlo in mo-kro, vendar se ni zmenil za mraz, ker ga je zanimala nova prikazen.

"Čemu neki tako hodijo okoli hriba in pojo?" je premišljeval. "Gotovo hočejo odgnati zlo, da jim ne bi lezlo v bajto. Ker pa, kakor sploh Nemci, nimajo ze-lišč, niti posvečene krede, zato pa na krajih polja zabijajo hra-stove kole. No, da bi bil pa hra-

stov kol boljši zoper vraga ka-kor kreča, pa ni mogoče..." Morda pa tako začarajo prostor," je dodal čez hip, "da jim bajta sama zraste čez noč?..." Ven-dar je to misel zavrgel kot ne-primerno. Bil je star že pet-najst let in vedel, da bajte ni mogoče vsejati, ampak samo se-zidati.

Presenetila ga je tudi neka čudna razlika v obnašanju Nem-cev. Pevalo in hodilo je po polju, izpotikaje se po neravnem svetu, nekaj starcev, žensk in otrok. Mlajši tesarji in zidarji so stali v dveh gručah na hribu, glasno se smejoč, razkoračeni in kadeč pipe. Enkrat se je celo zaradi teh ustavila procesija. Ko je namreč Viljem Hamer, ki je gospodaril pri sodčku piva, po-vzdignil kozarec, so mlajši za-kričali hoch! in hura! Stari Ha-mer se je ozrl, bolehní učitelj jim je pa zažugal z roko.

Polagoma se je procesija pri-bližala Andrejčku toliko, da je že razločeval cvileče glasove otrok, vrečeče glasove starih žensk in nosljajoči bas starega Hamerja. In tu, med temi ne-rednimi glasovi je zapazil čaroben ženski glas, čist, zveneč in neizrekljivo ganljiv. Srce je v pa na krajih polja zabijajo hra-mišljiji so zvoki dobili podobo

slik in zdelo se mu je, da vidi nad kupom mlade trave in su-hega plevela lepo drevo — pla-kajočo vrbo.

Pogledal je ostreje v gručo in spoznal, da poje hčerka učitelje-va, ki jo je videl prvič, ko je na vozičku peljala očeta. Tedaj ga je bolj zanimal veliki pes ko ona. Danes je pa njen glas tako obvladal dušo fantovo, da je polagoma pozabil na vse. Izgi-nilo mu je izpred oči polje, Nem-ci, kupi tramov in kamenja; ostal je samo oni glas, napolnju-joč cel prostor. Nekaj mu je drgetalo v prsih, hotel je tudi peti in je začel polglasno:

Dan vesel je nam napočil,
Jezus Krist je vstal od mrtvih...

(Dalje prihodnjič.)

R. JERIC FURNACE CO.

OGREVANJE IN
HLAJENJE
STANOVANJ IN
TRGOVSKIH
PROSTOROV
ZLEBOVE,
KRITJE STREH,
STENSKÉ GRELCE
Licensed, bonded &
insured
475-9075

NOVICE- z vsega sveta

NOVICE- ki jih potrebujete

NOVICE- ki jih dobite še sveže

NOVICE- popolnoma nepristranske

NOVICE- kolikor mogoče originalne

NOVICE- ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

Ameriška Domovina

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo

SREČNE PRAZNIKE! — V komunističnih državah vzhodne Evrope ne praznujejo Bo-žiča. Namesto njega praznujejo "Dedka Mraza", v Vzhodni Nemčiji postavljajo v tem ča-su "jelko" in prepevajo znano "O Tannenbaum..." Na sliki vidimo Marx-Engelsov trg v Vzhodnem Berlinu, ki so ga za to praznovanje posebno okrasili.

DELNIŠKA SEJA

V nedeljo, 28. januarja 1973

ob 2:00 popoldne se vrši

REDNA DELNIŠKA SEJA

Slovenskega doma na 15810 Holmes Ave.

To obvestilo je smatrati uradno vsem društvom
in posameznikom
AL MARN, tajnik

STARI RIMLJAN V AVTOMOBILSKŠ NESREČI — Avto je treščil v podstavek rimskega spomenika in podrl "stare-ga Rimljana" na tla na Piazza del Popolo v Rimu.

"NA SPREHODU"! — Dve leti stari orangutan "Petronil-la" v živalskem vrtu v Rimu bi moral na sprehod s svo-jim varuhom, pa ne mara hoditi, se da rajši nositi.

ŽENINI IN NEVESTE!

NAŠA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
VAM TISKA
KRASNA POROČNA VABILA
PO JAKO ZMERNI CENI

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE
VZOREC PAPIRJA IN ČRK

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue

431-0628

PREMAJHEN VOJAK — Ma-mica je dvignila sinka v unifor-mi kraljevih stražarjev pred Buckinghamso palačo v Lon-donu, da bi mogel videti kralji-čo Elizabeto II., ko se pelje iz palače.